

compromís

SENAT

SENADO
XII LEGISLATURA
REGISTRO GENERAL

ENTRADA 124.560

25/09/2018 10:16

A LA MESA DEL SENADO

El Grupo Parlamentario Mixto, a iniciativa de los senadores Carles Mulet García y Jordi Navarrete Pla, de acuerdo con lo establecido en el Artículo 177 del reglamento de la Cámara, solicita la tramitación, ante la comisión que corresponda, de la siguiente **MOCIÓN para la elaboración de un informe sobre el impacto medioambiental del cangrejo azul en las costas mediterráneas.**

Exposición de motivos

El cangrejo azul (*Callinectes sapidus*), o jaiba azul, es un crustáceo decápodo, catalogado como especie activa y voraz procedente del continente americano, que centra su dieta alimenticia en crustáceos, peces, moluscos y algas. Además de basar su alimentación en otros seres vivos autóctonos del mar, su impacto de invasión suscita problemas al tener una capacidad de reproducción alta: se calcula que una especie de tamaño medio del cangrejo azul puede poner entre 700.000 y dos millones de huevos cada vez que es fecundada.

Sus hábitats naturales se localizan en sitios tropicales y templados, en aguas que alcanzan temperaturas de entre 18 y 23 grados y con profundidades de entre 0,40 y 2 metros. Además, su esperanza de vida varía entre tres y ocho años, dependiendo de la especie de que se trate.

De unos seis años a esta parte, aproximadamente, el cangrejo azul ha llegado a las costas mediterráneas, pero hasta hace un par de años no ha supuesto un problema para las especies autóctonas. Sus características biológicas y su consideración de especie invasora hacen que suponga una verdadera amenaza para el resto de especies marinas autóctonas de la Mediterránea.

Unos primeros análisis elaborados por la Universidad Politécnica de València (UPV) apuntan que las especies más afectadas pueden ser los moluscos, tellinas, almejas, crías de sepia, medusas y peces.

Acabar con la amenaza que supone el cangrejo azul no es tarea fácil, pues además caracterizarse por una gran cantidad de huevos en cada puesta, también se adapta rápidamente a diferentes tipos de agua, incluso a zonas con gran índice de contaminación. Dada su gran capacidad de adaptación, tanto en aguas dulces como saladas, l'Albufera de València se establece como un acceso perfecto para estas especies. Está considerado una de las 100 especies invasoras más perjudiciales del Mediterráneo.

En algunas zonas del Mar Mediterráneo ha llegado a configurarse como un potencial negocio. Esto ocurre, por ejemplo, en El Palmar, donde los pescadores ya capturan cangrejos azules desde hace más de dos años.

compromís

SENAT

El cangrejo azul no ha sido la única especie invasora que ha llegado a nuestras costas: el cangrejo rojo americano, también presente en zonas como l'Albufera de València, se catalogó oficialmente como especie invasora. La incorporación del cangrejo rojo al Catálogo de Especies Exóticas se dio tras el acatamiento de la Sentencia del Tribunal Supremo que estimaba el recurso de CODA-Ecologistas en Acción, la Sociedad Española de Ornitología y la Asociación para el Estudio y Mejora de los Salmónidos contra el Real Decreto de agosto de 2013 que regulaba el Catálogo.

El criterio seguido por el Supremo es que el Real Decreto no podía modificar lo que imponía taxativamente una norma de rango superior como es la Ley del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad. Esta ley sostiene que, de forma inexcusable, deben incluirse en el Catálogo "las especies que, por sus acreditadas características dañinas, lo merezcan, sin que sean admisibles objeciones". Por contra, el Real Decreto de 2013 incluía numerosas excepciones, generalmente incluidas a petición de comunidades autónomas por el interés económico de las especies. La respuesta del Supremo fue la anulación de todas esas excepciones. De este modo, se prohibía la comercialización del cangrejo rojo. Sin embargo, la Junta de Andalucía esquivó tal prohibición con la aprobación de un proyecto de orden para permitir la extracción de esta especie invasora, actividad que supone la principal actividad económica de la localidad andaluza de la Isla Mayor. La ley estatal permite la comercialización de una especie invasora siempre y cuando la Administración logre asegurar que la población no se multiplicará.

Las mismas medidas que se tomaron con respecto al cangrejo rojo deberían darse para el cangrejo azul.

Por todo ello, se insta al Gobierno a:

1.- Realizar un estudio, de la mano del Instituto de Investigaciones Marinas (IIM-CSIC) y el Instituto de Acuicultura de Torre de la Sal (IATS-CISC), sobre el impacto ambiental que puede estar teniendo la presencia del cangrejo azul en las costas del Estado español.

2.- Incluir esta especie en el Catálogo Español de Especies Exóticas Invasoras (EEI) si así se constata una vez realizado el estudio que analice el impacto del cangrejo azul en nuestras costas, bajo el mismo procedimiento que se siguió con el cangrejo rojo americano. Como se ha argumentado, el cangrejo azul supone una amenaza para las especies autóctonas de nuestras costas, por lo que es fácilmente aplicable lo que sostiene la Ley de Patrimonio Natural y de la Biodiversidad: "las especies que, por sus acreditadas características dañinas, lo merezcan, sin que sean admisibles objeciones" serán incluidas en el Catálogo.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El cranc blau (*Callinectes sapidus*), o jaiba blau, és un crustaci decàpode, catalogat com a espècia activa i voraç procedent del continent americà, que centra la seua

compromís

SENAT

dieta alimentària en crustacis, peixos, mol·luscos i algues. A més de basar la seua alimentació en altres éssers vius autòctons de la mar, el seu impacte d'invasió suscita problemes en tenir una capacitat de reproducció alta: es calcula que una espècie de mida mitjana del cranc blau pot posar entre 700.000 i dos milions d'ous cada vegada que és fecundada.

Els seus hàbitats naturals es localitzen en llocs tropicals i temperats, en aigües que arriben temperatures d'entre 18 i 23 graus i amb profunditats d'entre 0,40 i 2 metres. A més, la seua esperança de vida varia entre tres i vuit anys, depenent de l'espècie de què es tracte.

D'uns sis anys ençà, aproximadament, el cranc blau ha arribat a les costes mediterrànies, però fins fa un parell d'anys no ha suposat un problema per a les espècies autòctones. Les seues característiques biològiques i la seua consideració d'espècie invasora fan que supose una veritable amenaça per a la resta d'espècies marines autòctones de la Mediterrània.

Uns primers anàlisi elaborats per la Universitat Politècnica de València (UPV) apunten que les espècies més afectades poden ser els mol·luscos, tellines, cloïsses, cries de sípia, meduses i peixos.

Acabar amb l'amenaça que suposa el cranc blau no és tasca fàcil ja que, a més de caracteritzar-se per posar una gran quantitat d'ous en cada posta, també s'adapta ràpidament a diferents tipus d'aigua, fins i tot a zones amb gran índex de contaminació. Donada la seua gran capacitat d'adaptació, tant en aigües dolces com salades, l'Albufera de València s'estableix com un accés perfecte per a aquestes espècies. Està considerat una de les 100 espècies invasores més perjudicials de la Mediterrània.

En algunes zones de la Mediterrània ha arribat a configurar-se com un potencial negoci. Això passa, per exemple, al Palmar, on els pescadors ja capturen crancs blaus des de fa més de dos anys.

El cranc blau no ha estat l'única espècie invasora que ha arribat a les nostres costes: el cranc roig americà, també present en zones com l'Albufera de València, es va catalogar oficialment com a espècie invasora. La incorporació del cranc roig al Catàleg d'espècies exòtiques es va donar després de l'acatament de la Sentència del Tribunal Suprem que estimava el recurs de CODA-Ecologistes en Acció, la Societat Espanyola d'Ornitologia i l'Associació per a l'Estudi i Millora dels Salmònids contra el Reial Decret d'agost de 2013 que regulava el Catàleg.

El criteri seguit pel Suprem és que el Reial Decret no podia modificar el que imposava taxativament una norma de rang superior com és la Llei del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat. Aquesta llei sosté que, de forma inexcusable, s'han d'incloure en el Catàleg "*les espècies que, per les seues acreditades característiques nocives, ho meresquen, sense que siguen admissibles objeccions*". Per contra, el Reial Decret de 2013 incloïa nombroses excepcions, generalment

compromís

SENAT

incloses a petició de comunitats autònomes per l'interès econòmic de les espècies. La resposta del Suprem va ser l'anul·lació de totes aquestes excepcions. D'aquesta manera, es prohibia la comercialització del cranc roig. No obstant això, la Junta d'Andalusia va esquivar aquesta prohibició amb l'aprovació d'un projecte d'ordre per permetre l'extracció d'aquesta espècie invasora, activitat que suposa la principal activitat econòmica de la localitat andalusa de l'Illa Major. La llei estatal permet la comercialització d'una espècie invasora sempre que l'Administració aconseguisca assegurar que la població no es multiplicarà.

Les mateixes mesures que es van prendre fa al cranc roig haurien de donar-se per el cranc blau.

Per tot això, s'insta el Govern a:

1.- Realitzar un estudi, de la mà de l'Institut d'Investigacions Marines (IIM-CSIC) i l'Institut d'Aqüicultura de Torre de la Sal (IATS-CISC), sobre l'impacte ambiental que pot estar tenint la presència del cranc blau en les costes de l'Estat espanyol.

2.- Incloure aquesta espècie en el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores (EEI) si així es constata una vegada realitzat l'estudi que analitze l'impacte del cranc blau a les nostres costes, sota el mateix procediment que es va seguir amb el cranc roig americà. Com s'ha argumentat, el cranc blau suposa una amenaça per a les espècies autòctones de les nostres costes, de manera que és fàcilment aplicable el que sosté la Llei de Patrimoni Natural i de la Biodiversitat: "*les espècies que, per les seues acreditades característiques nocives, el meresquen, sense que siguen admissibles objeccions*" seran incloses en el Catàleg.

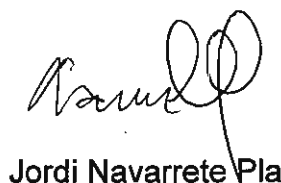
Palacio del Senado, 25 de septiembre de 2018

PORTAVOZ

Carles Mulet García

Jordi Navarrete Pla